

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 28 (1473) 1985 m. liepos 17 d.

Melbourne

XXX M E T A I

Užmetami tinklai išeivijai sunaikinti

Sovietų agentai vis dar veikia lietuvių išeivių tarpe

Dviem atvejais šioje vietoje mes rašėme apie mūsų "užmetamus tinklus" ir "sugaunamas žuvis", eile pavyzdžių nurodydami, kad mūsų pastangos ne visada būna sėkmingos. Trys skaitytojai paskambino telefonu, o vienas trumpu laiškeliu prašė pakalbėti panašia tema, tik iš kitos pusės: ar mūsų išeivijos vandenyse žvejoja mūsų priešas bei jo agentai, ar jų tinklai ką nors mūsų vandenyse sugauna.

Į šį klausimą galima trumpai atsakyti: "gaudo" mus jau nuo pirmųjų pasitraukimo iš Lietuvos metų, ir gaudo be pertraukos visus 40 m. Kai ką "sugauna", bet ne tiek, kiek nori. Viliojo mus dar stovyklose gyvenančius. Ką galėjo sąjungininkų padedami prievarta gražino, bet geruoju nepriviliojo. Iš tų laikų yra likęs ir išeiviams skirtas laikraštėlis "Gimtas kraštas", kurį dideliu tiražu okupantai siuntinėja pasaulio lietuviams. Tai rusų generolo propagandininko Michailovo įkurtas masalas visų sovietijos kraštų išeiviams, lietuviška laida žinomas "Už sugrįžimą į tėvynę" vardu. Beje, masalas menkas, nes iš jo kiekvieno numerio kyšo metalinis meškerės kabliukas. Visi jį matė, bet tik vienas kitas aklausė propagandos, grįžo. Tas pats ir su "Gimtuoju kraštu". Jį gavęs lietuvis dažniausia neišėmęs iš voko, ar tik pavartęs išmeta. Taigi šios "dovanos" nepavojingos.

Efektivesnis yra slaptų Sovietijos agentų veikimas išeivių tarpe. Vakarų Europoje ir Amerikoje yra daugybė Sovietų diplomatų, įvairių atstovybių, tarptautinių organizacijų, spaudos atstovų. Neabejotina, kad bent pusė jų yra KGB agentai. Jie turi daugybę vietoje užverbuotų talkininkų. Sovietinis KGB domisi ir lietuvių emigrantų politinėmis organizacijomis, mūsų veiksniais, kultūrine veikla, vadovaujama asmenimis, ypatingai spauda, redaktorais, žurnalistais, rašytojais. Taigi mus nuolat seka tam tikras jų agentų skaičius, kurie stengiasi emigrantų veiklą nukreipti jiems norima linkme. Svarbiausias tokių agentų uždavinys - sukelti lietuvių išeivių tarpe nesantaiką, kelti vaidus, nesutarimus, kurti paraleliškas organizacijas, paimiti vieną kitą laikraštį į savo kontrolę. Šių pastangų dėka jiems nepavyko suskaldyti mūsų centrinę organizaciją, nors į vieną kitą partiją įsismelkė, suskaldė. Didžiau

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

.....

sios pastangos buvo nukreiptos į pajėgiausią išeivių Lietuvių Bendruomenę. Suskaldyti nepavyko, bet vienoje kitoje vietovėje (Čikagoje, Floridoje) šimtinę kitą lietuvių atskėlė. Buvo pasisavintas ir pats Lietuvių Bendruomenės vardas. Į sovietinių agentų kontrolę pateko ir vienas laikraštis, jau daugelis metų, ligi šių dienų juodindas taurius lietuvius veikėjus, kultūrininkus. Kadangi bolševizmu niekas iš išeivių nesižavi, veikiama "tikro lietuviško patriotizmo" vardu. Tikrieji visuomenės vadovai apšaukiami "bolševikais". Tai žinoma, ne logiška, bet tikslas pateisina priemones. Vis dėlto, kaip matome, į šiuos bolševikų užmetus tinklus nedaug žuvelių pateko, o kurios ir pateko - tai tik aklosios...

Sumaniai sumegzti tinklai buvo užmesti 1979 m. Tada Sovietų agentai, veikdami kartu su Izraelio ir JAV vadovaujančiais asmenimis, pravedė taip vadinamosios "Specialių tyrimų įstaigos" (OSI) įsteigimą. Jos tikslas, kaip viešai skelbiama, esąs "išaiškinti JAV gyvenančius karinius nusikaltėlius, konkrečiai - žydų šaudytojus. Lietuviai ir kitos tautinės grupės nieko prieš neturi, jei tokie tikri nusikaltėliai

būtų gaudomi ir teisiami. Bet Sovietų agentai sukurtą instituciją, su kuria jie yra sudarę jiems labai palankią sutartį, panaudoja kaip taurių lietuvių, ypač kovojusių prieš bolševikus suniekimui ir nuteisimui. JAV Teisingumo ministerija buvo tokia naivi, kad pripažino teisėtai Sovietų pateiktus dokumentus, kurių dalis yra padirbti, klastoti ir privertė tikėti KGB paskirtais "liudininkais", juos apklausinėjant dargi nuvažiaus abiejų šalių teisininkams į Maskvą, Vilnių ar Rygą. Visas teismų išlaidas, kiek tai liečia kaltintojus, apmoka JAV išdas, tačiau vargšas nekaltai užpultasis turi gintis savo lėšomis. Keliolika lietuvių tokias bylas turėjo ar turi. Visi jie jau neteko savo sunkiu darbu per dešimtis metų uždirbtų santaupų. Mums nepalankia prasme buvo žadamas spręsti ir deportacijos į kilmės kraštus klausimas. Tokių bylų žada būti daugiau.

Taigi okupantams "aštriais elektriniais tinklais", panaudojus JAV vadovų neapdairumą, pavyko sugauti šiek tiek žuvelių. Bet dėl jų paleidimo į laisvę galutinis žodis dar netartas. Reikia šiuo reikalu veikti ir dar kartą veikti, kas ir daroma.

Čia reikia prisipažinti ir mūsų pačių neveiklumą. Per visus 40 metų mūsų veiksniai neparuošė šiuo reikalu reikiamos medžiagos. Žydų naikinimo Lietuvoje klausimu nebuvo parašytas nė vienas svarus veikalas, kuris būtų nurodęs tik-
(Nukelta į 2 psl.)

Kratos ir tardymai

Linkmenys, Ignalinos rajonas. 1984 m. Visų Šventųjų šventėje Linkmenų klebonas kun. Jonas Lauriūnas po pamaldų bažnyčioje, kaip nustatyta liturginiame apeigynė, nuėjo kartu su tikinčiais pasimelsti į kapines, esančias už 200 metrų nuo šventoriaus. Netrukus klebonas buvo pakviestas į Ignalinos rajono Vykdomąjį komitetą. Pirm. pavad. Stankevičienė įspėjo kleboną, kad tokiu elgesiu jis nusikaltęs viešajai tvarkai - sulaužęs įstatymą. "Bet juk ir ateistai eina į kapines pagerbti mirusiųjų! - aiškinosi klebonas, - tai tikinčiųjų diskriminacija!"

— Kokia čia diskriminacija! Galite po vieną melstis, - atšovė Stankevičienė.

Šiauliai. 1984 m. lapkričio 22 d. į Šiaulių KGB pas saugumietį Ed-

mundą Jeką buvo iškviestas Šiaulių miesto šv. Jurgio bažnyčios vikaras kun. Vytautas Brilius. Saugumietį domino, koku būdu anksčiau vykęs pokalbis tarp jo ir kun. V. Briliaus pateko į "Kroniką". Čekistas įrodinėjo, kad "Kronika" šmeižikiškas pogrindžio leidinys. Į kun. V. Briliaus pateiktus konkrečius moksleivių diskriminacijos faktus, saugumietis E. Jekas atsakė: "Nėra ko stebėtis, kad tikintiesiems kartais reikia nukentėti, juk mokykloje jų mažuma"...

Čekistas E. Jekas, taip bauginamas kun. V. Brilių kompromituojančiu straipsniu respublikiniame laikraštyje, tai žadėdamas geresnę parapiją, bandė priversti kunigą sutikti bendradarbiauti su KGB.

LKB Kronika Nr. 65

— "The Voice of the Martyrs" žurnalas liepos laidoje rašo: "Anastas Janulis, lietuvis katalikas, iš koncentracijos lagerio parašė šiuos puikius žodžius: "Musų tėvų Dieve, jeigu mano gyvybės auka labiau Tave pagarbintų, jeigu ji pasitarnautų Tėvynės labui ir mano bei visų tautiečių sielos išganymui, - štai aš, pasiimk ją". Anastas Janulis už LKB Kronikos dauginimą ir platinimą buvo okupantų nuteistas 3 m. griežto režimo kalėjimo bausme. Virš mūsų lietuvių kalinių spindi dvasinė didybė.

— Švencarijos katalikų žinių agentūra KIPA praneša apie išeivijos pabaltiečių organizuojamą So vietų Sąjungos teismą Kopenhagoje ir Laisvės žygį laivu per Baltijos jūrą. Teismas Kopenhagoje vyks liepos 25-26 dienomis, vadovaus penki žymūs tarptautinės teisės ir žmogaus teisių žinovai iš Anglijos, Austrijos, Prancūzijos, Vakarų Vokietijos ir Švedijos. Laisvės Žygį Baltijos jūroje seks Švedijos ir kitų kraštų žurnalistai kaip sensaciją, nes tokio dar nebuvo pasaulyje.

— Otavoje vykstant tarptautinei konferencijai žmogaus teisių klausimais, Kanadoje Centro ir Rytų Europos tautinių grupių atstovai iškilmingai pasirašė konferencijai ir Kanados vyriausybei skirtą "Pavergtų tautų deklaraciją". Joje reikalaujama, kad būtų išlaisvinti visi sovietų kalinami sąžinės belaisviai, kad visiems būtų užtikrinta įsitikinimų, tikėjimo, spaudos laisvė, kad sovietų valdomuose kraštuose piliečiams būtų leidžiama nevaržomai keliauti, kad išskirtos šeimoms turėtų galimybę vėl susijungti. Ši deklaracija buvo pasirašyta Ontario valstijos Parlamento rūmuose Toronte. Lietuvių vardu deklaraciją pirmuoju pasirašė Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas advokatas Pacevičius.

— Londone lenkų savaitraštis "Tydzien" plačiai rašo apie pabaltiečių išeivių Kopenhagoje rengiamą Baltijos Tribunolą ir pabaltiečių jaunimo Laisvės Žygį laivu Baltijos jūroje. Laikraštis siūlo, kad ir lenkai pasimokyti iš pabaltiečių, surengdami viešus apklausinėjimus apie Lenkijoje vykdomus žmogaus teisių pažeidimus, čia lietuviai, latviai ir estai pasirodo kaip ledlaužiai, skindami kelią į savo pavergtųjų tautų išgarsinimą.

— Amerikoje Jungtinis Pabaltiečių Komitetas birželio 15 d. suorganizavo demonstracijas prie sovietinės Rusijos diplomatinių ir konsuliarinių atstovybių Vašingtone, New Yorke ir San Francisco. Vašingtone grupė pabaltiečių nužygiavo prie sovietų ambasados susirakinusi grandinėmis, simbolizuojant pavergtas Pabaltijos tautas.

— Stokholmas. Vienas plačiausiai skaitomų Švedijos laikraščių "Svenska Dagbladet" atspausdino ilgą straipsnį apie Švedijoje gyvenančius pabaltiečius ir jų veiklą, kelti viešumon neteisėtą Pabaltijo kraštų padėtį, kriminalinius sovietų nusikaltimus, pabaltiečių laisvės siekimus. Laikraštis toliau rašo, kad pabaltiečių veikla sovietam yra rakštis ir stengiasi savo agentus infiltruoti į pabaltiečių organizacijas ir jas suskaldyti. Laikraštis sako, kad nemažai sovietų diplomatų buvo išsiųsta iš Švedijos dėlto, kad jie slaptai rinko žinias apie pabaltiečių veiklą. Tų šnipų veiklą sutrukdė švedų saugumas su pabaltiečių pagalba. Pabaltiečių veiklą Švedijoje skatina ir gvyina geografinis artumas su jų tėvynėmis.

Užmetami tinklai išėivijai sunaikinti

(Atkelta iš 1 puslapio)

rašias žydų naikinimo aplinkybes ir iškėlęs tikruosius naikintojus.

Atrodo, kad skaldymo taktika buvo nukreipta ir prieš išėivijoje gausią (apie 3.000 narių) ir veiklią mūsų Šaulių sąjungą. Masalai buvo "patikimi". Buvo atsiradusios beveik dvi šios organizacijos. Bet laiku susigriebta. Dabar šauliai turi gerą ir patikimą vadovybę, kuri

baigia atstatyti organizacinę vėnybę, o tuo pačiu ir pozityvią veiklą prieš okupantus.

Grįžtant prie išėivijos spaudos, galima pasakyti, kad buvo dedamos pastangos į ją įsismelkti. Kai tai nepavyko, tai pradėta veikti kitu keliu: atidžiai sekama išėivijų spauda ir ieškoma būdų "sugauti žodžiuose". Buvo mėginta prikibti ir prie "Draugo". Nors šis

dienraštis visų tautybių ir rasių požiūriu yra pakankamai objektyvus, sudaryta teisme viena byla, apkaltinant laikraštį "rasine diskriminacija". Tai, žinoma, netiesa, bet ir nekaltai apkaltintasis turi gintis, o gynyba teisme Amerikoje brangiai kainuoja.

Kartais susidaro įspūdis, kad Sovietų agentams lyg ir pavyksta "pagauti" savo tinklais kai kuriuos mūsų rašytojus ir dailininkus. Keleto jų okup. Lietuvoje buvo išleistos griežtai cenzūruotos knygos, suruoštos dailininkų kūrinių paveikslų parodos. Tačiau ir čia bolševikų tikslai nebuvo pilnai atsiekti: nė vienas dailininkas ar rašytojas pastaruoju metu į Lietuvą nuolat gyventi negrįžo. Atvirkščiai atsirado šiek tiek pabėgimų iš anapus geležinės uždangos.

Kelionės bei ekskursijos į okup. Lietuvą pasidarė dažnos. Išėiviams jos nemažai kainuoja, bet jos yra taip labai ribojamos, kad sugrįžimas nuolat gyventi okup. Lietuvoje yra maždaug taip retas, kaip gulbės pienas. Tiesa, iš abiejų pusių susitikimų kartais atsiranda ir vedybų. Bet ir jų vyriškieji ar moteriškieji partneriai nenori pasilikti okupuotoje tėvynėje - visa jėga veržiasi į Vakarus.

Yra ir daugiau okupantų mums užmestų tinklų. Bet pagauti "didėsių žuvų" išėivijoje nevyksta. Tai rodo nemažą mūsų išėivijų atsparumą okupantui.

Įvykiai

● **Melbournas.** Viktorijos Liberalų ir Opozicijos lyderis Mr. Kennet Parlamento rūmuose liepos 9 d. sušaukė Etninės spaudos redaktorių konferenciją ir pristatė naujai sudarytą Liberalų Etninių reikalų komitetą, kurio pirmininku yra Mr. John Richardson - Opozicijos Etninių reikalų ministeris. Po kalbų buvo klausimai. Tėviškės Aidų redaktorius čia iškėlė klausimą, kodėl Australija priėmė sovietinės Rusijos dovaną - karo tanką, kuriais, kaip skėriais, sovietai puolė į Lietuvą, Latviją ir Estiją. Opozicijos lyderis po ilgo aiškiniimo išvadoje tarė, kad būdamas opozicijoje nieko negali padaryti. Atrodė, kad Viktorijos Parlamente tanko klausimu nedrįs pasisakyti prieš Rusiją.

● **Melbournas.** Ukrainietis viengungis Petro Fedorczenko testamentu paliko \$ 100.000 Australijos gynybai apsaugoti nuo komunistų. Priede buvo dar parašęs, kad šią sumą palieka Liberalų partijai dėl Australijos gynybos, nes buvo priešingas Darbo partijai, kad Australija nebūtų perduota komunistų principams. Jis pats buvo sovietų kalėjime su 1.500 kalinių, iš kurių tik 180 išliko gyvi, buvo nužudyta ten jo motina ir brolis.

● **Melbournas.** Karo Veteranų Viktorijos konferencijoje liepos 10 dieną kalbėjo Veteranų reikalų ministras Gietzelt, pranešdamas, kad valdžia nubraukia karo veteranams invalidams \$ 123 milijonus pašalpas. Konferencijos dalyviai sukėlė triukšmą. Pakilęs kalbėti Atsargos karių RSL pirm. Bruce Ruxton reikalavo, kad senatorius Gietzelt pasitrauktų iš pareigų, kartu su Finansų ministru senatorium Walsh, nes ir tas neturi karo veteranų pasitikėjimo, sulaužęs pažadus ir melavęs - praneša "The Sun" VII. 11.

● **Canberra.** Australijos 200 metų sukakties rengimo komiteto narys Mr. MacDonald pasitraukė iš pareigų protestuodamas dėl to komiteto eikvojamų pinigų. Sukaktis bus 1988 m., o komiteto nariai savo kelionėm po užjūrius jau išleido net \$ 45 milijonus, o iki šių metų galo dar planuoja išleisti \$ 25 milijonus.

● **Canberra.** Australijos vyskupų vardu vyskupas Barry Hickey Taksų viršūnių konferencijoje pareiškė, kad 12,5% vartojamų prekių taksos sunkiai palies labdarybės organizacijas, be pelno išlaikomas ligonines, mokyklas ir kitas institucijas. Iki šiol tos organizacijos buvo laisvos nuo taksų mokėjimo. Mažiau uždirbantiems bus per brangu siųsti savo vaikus į katalikų mokyklas, sumažės privačių ligoninių, žmonės bus palikti politikų malonei. Į tai Darbo partijos valdžia nieko nepažadėjo, kadangi nieko neduos.

● **Amerikos** prezidentas Ronald Reagan, 74 m. amžiaus, liepos 14 d. turėjo vidurių operaciją dėl galimo žarnų vėžio. Operacija užtruko beveik 3 valandas, gerai pasisekė, kol pilnai Prezidentas pasveiks, užtruks 6-8 savaitės.

● **"Rock"** žvaigždžių muzikos tarptautinis koncertas liepos 13 d., telkiant finansinę pagalbą Afrikos badaujantiems, buvo perduotas per televiziją į 150 kraštų. Koncertai vyko Sidnėjuje, Londone, Filadelfijoje, Amsterdame ir Maskvoje. Londono BBC pranešimu, koncertai sukėlė apie \$ 60 milijonų dolerių badaujantiems.

● **Eritrėjos** laisvės kovotojai Afrikoje prie Raudonosios jūros iš komunistinės Etiopijos po smarkių kovų atsiėmė Barento miestą su 20.000 gyventojų. Pradžioje tuos kovotojus rėmė sovietai, bet kai jie pradėjo kovoti prieš komunistus, tuoj pasitraukė su savo pagalba.

Pašventinta Lietuvių Namų koplyčia

KANKINIŲ KOPLYČIOS ALTORIUS

Šventinimo apeigoms prisirinko pilna koplytėlė. Parapijos choras gražiai pagiedojo. Šventino kun. Pr. Vaseris. Po keletos žodžių apie šventovę, pašventino pirmiausia pačią koplytėlę, jai duodamas vardą - Lietuvos Kankinių Koplyčia. Po to buvo pašventintas altorius ir kryžius, kuris puošia altorių.

Po šventinimo klubo salėje buvo vakariėnė, kurios metu kalbėjo Liet. Klubo pirm. P. Sungaila, nes klubas koplyčią skyrė šiem reikalams. Kalbėjo Karių Ramovės pirm. V. Bosikis, kuris rūpinosi koplytėlės išdažymu. Koplytėlėje mat yra Karių Ramovės paminklas žuvusiems už laisvę. Kun. Pr. Vaseris padėkojo klubui už pavedimą naudotis šia koplytėle, o taip pat išvardino tuos, kurie daugiau prisidėjo prie šios koplytėlės aptvarkymo. V. Miliauskas padovanojo tautinio

meno kryžių, žvakidę ir knygai pulpitą, M. Miliauskienė parūpino stovus žvakidėm, p. Himelreichas padovanojo žvakides, o taip pat jis padarė ir tris žirandelius koplytėlės apšvietimui. Kat. Moterų Draugija aukojo užuolaidom ir dra perijom \$ 400, o šias užuolaidas pasiuvo O. Samulienė, St. Šiuškus savo medžiaga padarė visai koplyčiai atsiklaupiti suolelius. Šiame darbe buvo eilė talkininkų, kurie gal ir ne visi buvo išvardinti. Tačiau džiugu, kad šventovės sutvarkymui buvo gausiai darbininkų. Tai ženklas, kad lietuviai šventovę gerbia ir myli.

Kankinių koplyčia bus naudojama mirusiųjų atminimui. Bus aukojamos šv. Mišios mirusiojo kečturnedėlyje ar metinėse, o taip pat ir kita proga - vedybinės sukakties, o taip pat kurios organizacijos veiklos paminėjime ir pan. pv.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniam skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Laiškas Redakcijai

Didžiai Gerb. Redaktoriau!

Jūsų redaguojamo laikraščio Nr. 27, psl. 7 K. Prašmutas apgalvestauja, kad nieko neveikiama priešpriešinimui sovietinio tanko dovanojimui ir viešam išstatymui Puckapunya kariškoje stovykloje.

Manau, kad yra labai svarbu tokius dalykus iškelti spaudoje ir mums draugiškų australų organizacijų tarpe, kad ir jie tokiu atveju pasipriešintų. Čia gal tiktų Karių - Veteranų "Ramovei" ir Šaulių kuopai "Vytenis" tuo reikalu susisiekti su australų Karių - veteranų sąjungomis (RSL ir Australijos Legion of Ex-Service Men and Women) ir juos prašyti tą reikalą iškelti viešai spaudoje ir valdžios sluoksniuose. Šitokios organizacijos yra labai stiprios savo įtaka ir gali daug mums padėti. Čia gal reikėtų veikti jungtiniai su latvių "Daugavas Vanagi" ir estų karių - veteranų grupėmis, kad paveikti visų pabaltiečių vardu.

Šalia to pavieniai žmonės gali per savo vietinį parlamento narį taip pat kreiptis į valdžios organus ir mėginti tokiu būdu valdžią paveikti spaudimu - įtaka per parlamentarus.

Dažnai valdybos ir tarybos negali visų reikalų aprėpti. Todėl kartais geriau jei kitos suinteresuotos organizacijos arba ir pavieniai žmonės pasipriešina sovietiniam plėtimuisi, kuris mums visiems nepriimtinas, negu kad laukti kol mūsų veiksniai tuo reikalu ką nors atliks.

Visų mūsų budrumas ir antiso-vietinė veikla visais atvejais yra labai sveikintinas dalykas.

Alg. Žilinskas
Pabaltiečių Tarybos Vik. P-kas

TĖVIŠKĖS AIDAI

DARIUS IR GIRĖNAS

Tai mūsų lietuvių tautos didvyrių vardai, nemirtingi, kurie savo drąsiuoju ryžtu 1933 m. liepos 15 d. pakilo iš New Yorko vienmotoriniu Lituanica lėktuvu per siaubingas Atlanto audras nuskrusti į Kauną. Jie vežė savo Tėvynei Lietuvai laurų vainiką, kad štai ir Lietuvos sūnūs nugalėjo Atlanto vandenyną! Jie pasiekė Kauno aerodromą, bet jau tragiškai žuvę prie pat Tėvynės slenkščio, audroje sudužus Lituanikai.

Tai buvo didelis ir garbingas pasiryžimas tuo metu išgarsinti Lietuvos vardą savo navigacijos sugebėjimais. Tai didingai drąsus žygis, nežiūrint nei mirties pavojaus. Jų vilties tikrumas, drąsos didingumas, užsitarnavo didelės pagarbos. Yra sunku būti stipriu mirties pavojui, bet narsumas stiprina mintį ir išskrenda iš mirties pavojaus, prieš akis turint didelį tikslą, į žvalgį žvilgsniu, proto pažinimu numatant sugebėjimais pasiekti pergalę, skirtą Tėvynei. Dariaus — Girėno atliktas žygis Lietuvos garbei ir tragiškas jų žuvimas labai giliai įsmigo į lietuvių širdis, kad ir po pusės šimto metų jų vardus minime su didele pagarba ir meile.

Lietuvos savilaidinė pogrindžio "Aušra" praėjusių metų laidoje pateikia daug žinių, kaip sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo bandyta iškilmingai 1983 m. švęsti mūsų tautos didvyrių Dariaus ir Girėno 50 metų sukaktį. Okupantų įsakyta buvo parodyta neapykanta Atlanto Nugalėtojam. Prie didvyrių kapo susirinkus lietuvių miniai Kauno karių kapinėse atsirado pasiprinimas - pilnas autobusas kareivių ir tarnybiniai šunys. Okupantai bijo ir žuvusių lietuvių didvyrių. Dariaus ir Girėno balzamuotus kūnus medicinos fakultete esančius paskelbė, kad jų kūnai sugedę ir juos palaidojo tolimame Ažuolyno pakrašty, toli nuo gyvenamųjų namų, kitatikių kapuose, kur retai ir autobusas pravažiuoja, kad su laiku didvyriai būtų užmiršti. "Aušros" žodžiais dar ir per 44 tironijos metus mūsų širdyse neužgeso patriotizmo ugnis, kad istorijos taip lengvai neišbrauks iš mūsų sąmonės. Mūsų jaunoji karta, pakrikštyta nemarių lakūnų vardais, uždega dar ne vieną šimtą žvakių prie didvyrių kapų, kurių liepsna nustelbia atėjusių aukuro šviesą. Dar ne kartą iš jaunimo veržlių krūtininių skambės čia ne tik Marija, Marija, bet ir Lietuva, Tėvyne mūsų!

Australijos Lietuvių Dienos

Buvo manančių, kad su mūsų aktyvių bendruomenės vadovų bręstančiu amžiumi, ALD pradės silpnėti. Dar buvo pranašaujančių, kad po 1980 metų jos visai nebus ruošiamos. Tie spėliojimai nepasitvirtino, o parodė priešingai, kad ALD kaip ir anksčiau praeina didingai ir į jas atvykstančių skaičius nemažėja.

Vyresniųjų amžiumi pradėtas ALD dabar perima ruošti jaunesnioji karta, todėl jų ateitis užtikrinta. 14-tosioms ALD Sydneyje, be kelių vyresniųjų, atskiriems parengimams vadovaus nauji ir net jau Australijoje gimusieji darbuotojai. Žemiau duodame atskirų ALD parengimų, jų vadovų sąrašą ir adresus.

Iškilmingos pamaldos.

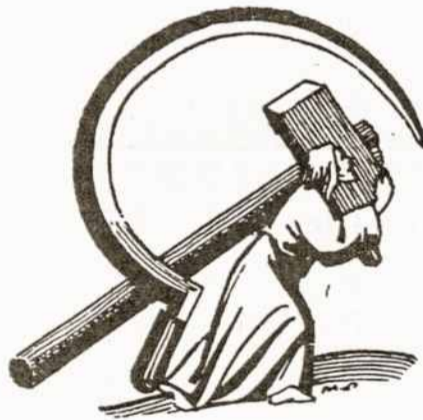
Prel. Petras Butkus 68 The Boulevard, Lewisham, 2049. Telef. 560 8989.

Lietuvių Dienų atidarymas.

Elena Erzikov (Kiverytė), 43 Essendon St., St. Johns Park, 2176. Tel. 610 2540.

Gruodinė (vakaronė Liet. klube).

Vytautas Bukevičius, 75 Kent St. Epping, 2121. Telef. 869. 2466.

Valdžioj Sovietų prievartingoj,
Užguita, vargšė, nelaisva,
Ilgai kankinas nelaiminga
Brangi Tėvyne Lietuva!

Lituania choro popietė

Liepos 7 d. Adelaidės choras Lituania, vad. G. Vasiliauskienės, surošė Lietuvių Namuose kultūrinę popietę. Adelaidiškiai mėgsta choro popietes, kurios ruošiamos per eilę metų ir jau tapo mielai laukiama tradicija. Tad ir ši kartą į popietę prigužėjo pilna Liet. Namų salė, nors "opozicijos" atstovų salėje nei vieno nesimatė.

Popietė prasidėjo skaniais pietumis, kuriuos, vadovaujant G. Deckienei, pagamino choro "bitelės", mūsų mielos ponios choristės. Jos ne tik virė, kepė, bet ir į stalus nešė. Be skanių tradicinių cepelinų, čia galėjai pasirinkti pagal skonį ir kitų įvairių patiekalų.

Meninę popietės dalį pradėjo įvedamuoją žodžiu dir. G. Vasiliauskienė, paryškindama popietės tikslą ir pristatė programą. Kaip įvadas į muzikinę programos dalį, buvo suvaidinta kaimo vaizdelis, režisuotas Vyto Opulskio. Prikyrę Vaidilos teatro aktoriai: V. Ratkevičius, N. Skidzevičius, A. Petrikas ir choro žynys V. Sulcas

Meno paroda.

Dr. Genovaitė Kazokienė, 13 Percy St., Bankstown, 2200. Telef. 709 8395.

Literatūrinė popietė.

Bronius Zalyš, 9 Lloyd Ave., Yagoona, 2199. Telef. 70 3101.

Jaunimo vakaras.

Nijolė Venclovienė, 12 Cromarty Cresc., Winston Hills, 2153. Telef. 639 0001.

Tautinių šokių šventė.

Marina Cox, 136 Pendle Way, Pendle Hill, 2145. Telef. 84 6276.

Vaikų vaidybos popietė.

Julija Lašaitienė, 8 Deakin St., Concord, 2137. Tel. 73 4118.

Dainų šventė.

Kęstutis Protas, 26 Renshaw Ave., Auburn, 2144. Tel. 649 7414.

Sporto šventė.

Jurgis Karpavičius, 4 Chisholm Ave., Belmore, 2192. Telef. 78 3348.

Svečių apgyvendinimas.

Irena Zakarauskienė, 9 Coolabah Cl., Thornleigh, 2120. Tel. 848 9895.

Sis sąrašas vėliau dar bus papildytas.

ALDRK informacija

Angelės Tamošiūnienės 90 m. sukaktis

SIBIRO TREMTINĖ

Melbourno priemiestyje Dandenong pas Bronę Mačiulaitienę gyvenanti Angelė Tamošiūnienė liepos 13 minėjo savo amžiaus 90 metų sukaktį, dalyvaujant visai šeimai su anūkais net iki 4-tos kartos, giminėms ir gausiems svečiams. Sukakties jubiliejaus minėjimas pradėtas Padėkos šv. Mišiomis, kurias čia aukojo ir tarė sveikinimą kunigas Kapelionas. Šv. Mišių skaitymus atliko Jubiliatės sūnus Jonas Tamošiūnas. Visi giedojome, priėmėm šv. Komuniją ir pamaldas baigėme Marija, Marija giesme.

Po pamaldų buvo vaisės, šeimos skaniai paruoštos. Sūnus Jonas tarė sveikinimo žodį ir visi su šampano taurele Jubiliatei Angelei sugiedojome Ilgiausių metų sulaukti šimtą metų!

Angelė Tamošiūnienė gimė 1895 m. liepos 16 d. Žiobiškių kaime, Rokiškio apskrityje. Žiobiškių dvaras buvo žinomas jau Didžiosios Lietuvos Kunigaikštijos laikais, o vys-

kupo Valančiaus metais čia jau veikė ir lietuviška mokykla. Bolševikams užėjus, apylinkės gyventojai, atėmus iš jų žemę, buvo suvaryti į kolchozus. 1948 m. Angelė su savo vyru Ignu Tamošiūnu, kuris jau buvo 78 metų, buvo ištremti Sibiran į Krasnojarsko teritoriją, kuri randasi į šiaurę už Speigračio, prie miško kirtimo darbų. Krasnojarsko plotas iki Arktikos vandenyno siekia 2.500.000 kvadratinų kilometrų, temperatūra nukrinta iki 40 laipsnių Celsijaus žemiau nulio. Baisiose sąlygose prie sunkių darbų ir bado Tamošiūnai išvargo beveik ištisus 8 metus. Grįžę į Lietuvą negavo teisės gyventi savo gimtojo Rokiškio apylinkėse. Po ketverių metų mirė jos vyras. Melbournu sūnus Jonas Tamošiūnas su žmona Birute ir šeima po ilgų nesėkmingų bandymų, pagaliau su pagalba Darbo partijos parlamentaro Arthur Calwell, savo mamą išsikvietė į Melbourną.

Mūsų brangiai Sibiro katorgos tremtinei Angelei Tamošiūnienei linkime gausios Dievo palaimos, geros sveikatos. Tai gyva liudininkė mūsų tautos kančių!

Kun. Dr. Pr. Dauknyš

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

Dalvis

I VILNIŲ, I VILNIŲ

Rašo Dr. Kazys Ėringis - naujasis pabėgėlis iš pavergtos Tėvynės.

(Tęsinys)

PIKTAVALIAI IR PASIMETELIŲ ZUKLE

Įsivaizduokime minutėlę, kad dabar Vilniuje jau įpusėjo šventės dalyvių eitynės miesto gatvėmis pro tribūną, o pirmieji daugtūkstantinės eisenos būriai jau rikiuojasi pagrindinio pasirodymo vietoje. Sovietų raudonieji ponai, net žemiau juosmens medaliuoti fariziejai, generolai ir maršalai, sumaišyti su menų gerbėjais, tribūnoje, priima eitynių parądą. Tribūnos niekingiausios ypotos pasivaduosamos garsiakalbiais skelbia šlykščiausius "išlaisvinimo" teologijos šūkius. Retkarčiais pagarbinami ir menai. Praeinančios pro tribūną minios surikiuoti būriai inkščia ir girdisi tik specialiai įpareigotų "valdiškų" rėksnių atsakomieji šūksniai, kol galiausiai visas būrys užrėkia "džiaugsmingą" Valio! Tylėti nevalia, nes kiekvienos gretos viršila turi apie tylinčius raštu pranešti būrio viršininkui, o šis - aukštyn į olimpą. Ir taip, slenka Vilniaus gatvėmis išdabinta vėliavomis ir šūkiomis tikra "raudonoji gurgolė".

Tose dainų ir šokių šventėse didelio pasiryžimo ir atsiekimų ženkle parodomai tautos meno lobiai. Tartum ko daugiau ir reikia: pagausėja tautinės kultūros kraitis, išryškėja daug talentų, profesionalų, organizatorių, suburiamas jaunimas ir ne tik jis.

Bet jau iš Vilniaus eitynių parado tribūnos, lygiai kaip ir iš pagrindinio pasirodymo žiūrovų vyriausybės ložės, Maskvos ir vietiniai šulai paleidžia tiradas liaupsių Maskvos tironams, užgyrimų jų "išlaisvinimo" politikai. Taigi, jie paduoda toną piktavaliams ir politiškai pasimetusiems. Nors prišpyguotos svetimybių programos daug ką nuliūdina, bet dainų skambesys ar šokių ritmas visus pradžiugina ir labai sujaukina.

Tuo tarpu už nugaros džiaugsmo ašarojančiųjų dalyvių piktavaliai TV, radijo ir spaudos korespondentai skina Maskvai laurus ir bando įteisinti pragaištį Lietuvai.

Ta pasakėčia "Varna ir lapė" ypač įsidėmėtina Vilniaus svečiams lietuvių išeiviams iš kitų kraštų, iš užjūrio. Kaip ilgametis choristas ir Vilniaus dainų švenčių dalyvis ir tų didžiųjų renginių žiūrovas, norėčiau šiais metais vykstantiems į Vilnių dainų šventėn išeiviams palinkėti:

— nedaryti tokių įtvirtinančių pavergimą pareiškimų, už kuriuos engiama tauta siuntė praeityje, siunčia dabar ir siūs ateityje praekimą.

— neatsieti Dainų šventės nuo okupacijos. Tai reiškia, kad tikslinga laikytis sisteminio principo. Pagal tą principą, kai sistemos vienas pagrindinis dalykas yra blogas arba ydingas, tuomet ir visi kiti su juo susiję (taip pat ir išvestiniai) dalykai yra ydingi. Taigi, būtina pirmon vieton kelti (suvokti) okupaciją, kuri yra blogis. Ir todėl viskas, kas su ja susiję yra ydinga, net jeigu, pavyzdžiui, šio straipsnio atveju, kai kurios

menų detalės ir atrodytų tobulo (jos vistiek tarnauja pateisinti okupacijai ir klaidinti pasaulio viešąją opiniją politiniais tikslais).

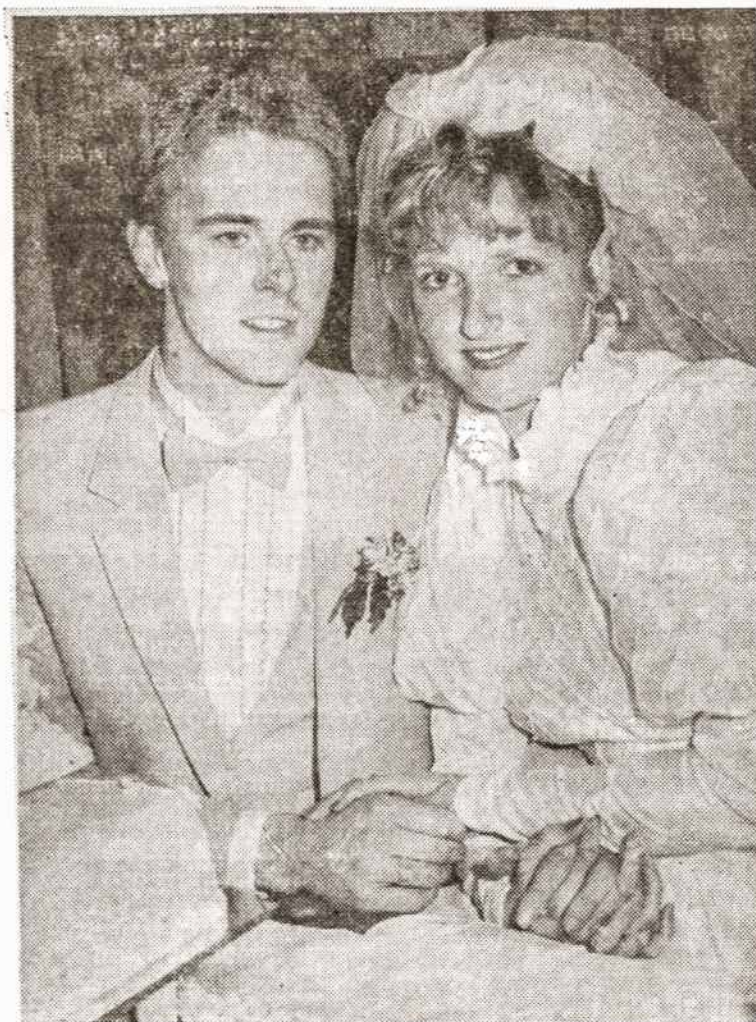
— todėl kai kuriems išeiviams svečiuojantis Vilniuje reikia drąsiau negu iki šiolei suniekinti piktavalius globėjus ir korespondentus okupuotoje tėvynėje, kurie savo klatinga ar prievartine veikla tik veržia arba "privalo" veržti Lietuvai kilpą ant kaklo.

Taigi, niekam neužmirština, kad

oficialusis Vilnius dar tebėra netikra išeivių svetainė. Vilniaus seklčioje dar nėra iki tyrų ašarų džiaugsmo broliškuo vaišių stalo. Ten siautėja nuožmus okupantas ir reikia su juo vesti nepailstamą kovą. Ten oficialiuoju šypsniu pridengiamas prasimanymas, kad kiekvienas atvykęs į svečius išeivis, beveik nepriklausomai nuo jo politinių pažiūrų, yra užsienio valstybės šnipas. Tai sąmoninga okupanto isterija, kad brolis su broliu nekalbėtų apie Tėvynės nelaimes.

Mark ir Aldona Winsall

PO JUNGTUVIŲ MORNINGTONE

Aldonos Kairytės ir Mark Winsall jungtuvės vyko Morningtone St. Macartan's bažnyčioje liepos 8 d. Tėvas Juozas Kairys savo dukrą Aldoną, pasipuošusią puikia balta vestuvine sukni, atvedė prie altoriaus, lydint trim pamergėm ir gėlių mergytei Lijai Ališauskai. Apeigas vargonų muzika padėjo bažnyčios vargonininkas. Sv. Rašto skaitymus atliko Danielius Ališauskas - nuotakos sesers Nemiros Ališauskienės sūnus. Po apeigų kapelionas jauniems įteikė Sv. Rašto knygą, kad Dievo žodį skaitytų ir jį vykdytų.

Vestuvinė puota vyko netoli Frankston mieste Ambasadorių viešbutyje, dalyvavo apie 70 svečių, didžiąją daugumą sudarė lietuviai - giminės, šeimos draugai ir būrelis jaunojo Mark draugų ir jo tėvai.

Puotos metu jaunosius sveikino kapelionas, įvertindamas jaunojo Mark gabumus, kuris šiuo metu studijuoja universitete Canberroje, ruošdamasis Daktaro laipsniui Astrofizikos srityje ir dirba Stromlo observatorijoje, labai gabus matematikoje. Jaunoji Aldona yra įgijusi Bachelor of Applied Science laipsnį medicinos šakoje Podiatry - kojų negalavimų gydymą ir jau

dirba Canberroje Royal Igoninėje. Jaunosius sveikino ir tėvas J. Kairys. Arvydas Ališauskas visus pakvietė sugiedoti Ilgiausių Metų jauniems, ir perskaitė lietuviškus sveikinimus. Pajaunys - jaunojo Mark brolis Norman, skaitė kitą krūvą anglų kalba sveikinimų. Prie "Disco" muzikos vyko šokiai, pradėti jaunųjų tradiciniu valsu. Pakilia nuotaika, skaniai pavaišinti, džiaugėsi vestuvine puota.

Jauniems linkime gausios Dievo palaimos, ir kiek Dievas duos vaikučių, kad jie visi kalbėtų ir lietuviškai!

Kun. Dr. Pr. Dauknys

NAUJI LEIDINIAI

Pasaulio Lietuvis Nr. 6-7, birželis - liepa. Leidinys Bendruomenės minčiai ir gyvenimui. Redaktorius Bronius Nainys. Leidžia PLB Valdyba Čikagoje. Šioje laidoje iš Australijos rašo Dr. Jonas Kunca, Aleksandras Mauragis, Ant. Laukaitis, A. Zubras. Iš Australijos pora nuotraukų: Vyskupas P. Baltakis su Sydnejaus sportininkais ir Priėmimas sportininkų pas Hobarto burmistą, ten kun. dr. A. Savickas, A. Laukaitis, E. Tapauskas ir A. Andrikonis.

Laiškai Lietuviams, gegužė. Religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius Juozas Vaišnys SJ. Leidžia Tėvai Jėzuitai Čikagoje. J. Vaišnora MIC rašo - Susipažinkime su Marija, B. Markaitis SJ - Tikėjimo praradimo priežastys, V. Bagdanavičius - Teologiniai mastymai, D. Bindokienė - Lietuviški papročiai ir kt.

Stikliniai Ramentai, Julija Svabaitė, premijuotas romanas, Lietuviško Knygos Klubas, Chicago, 1985 m. Kaina US \$ 9, psl. 264. Autorė čia aprašo palaužtų žmonių vidinius išgyvenimus, nepasisekimus, veikėjai gyvi, nors silpni, nelaimių gniuždomi, kartais nepastovūs. Juos seki su gailėsčiu, užuojauta ir lauki laimingesnės išeities gyvenimo kelyje.

Sunkių sprendimų metai, Bronius Aušrotas. Lietuviškos Knygos Klubas, Chicago, 1985 m. Kaina US \$ 8, kietais viršeliais \$ 12, psl. 237. Šią knygą autorius skiria visiems Kariuomenės štabo II skyriaus nužudytiems ir nukankintiems karininkams ir civiliams tarnautojams prisiminti. Autorius pateikia žvalgybos pareigas, pasakoja įvairius nuotykius, kurie pasitaikė jo žvalgybinėje tarnyboje prie demarkacijos linijos su Lenkija ir jos papirktais šnipais iki sovietinės okupacijos bei žvalgybos veiklą prieš sovietų armiją.

Moteris, Lietuvių moterų žurnalas, gegužė - birželis. Redaktorė Nora Kulpavičienė. Leidžia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugija. Prenumerata metams kanadiškų \$ 10.

Tėvynės Sargas Nr. 1 (60) 1985. Redaktorius Algirdas Kasulaitis, leidžia Popiežiaus Leono XIII Literatūrinis Fondas. Šis žurnalo numeris skirtas paminėti Aleksandrui Stulginskiui 1885-1985, Steigiamojo Seimo pirmininkui, Lietuvos prezidentui, Sibiro kankiniui. Žurnalo kaina US \$ 4. Administracija: Adomas Viliušis, 4050 S. Campbell, Chicago ILL 606332, USA.

Šaltinis, tikiškinės ir tautinės minties žurnalas, 1985 Nr. (1369). Redaktorius kun. Dr. Steponas Matulis MIC. Leidžia Marijonai ir Sv. Kazimiero Sąjunga Nottinghame, Anglijoje. Metams US \$ 6. Turinyje - Ganytojas primena Motinų Motiną, Lietuvos Laisvei, Nepalaužiamos drąsos Kronika, Lietuvos pilialkalnių paslaptys, Kalba Lietuvos pagrindis, Jaunimo Šaltinis ir kt.

REMKIME TAUTOS FONDA,

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IŽDĄ,

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Rytų - Vakarų frontas

Tikriausiai Roosevelt nesapnavo, kad už 40 metų Raudonoji armija bus Š. Amerikos panosėj prie Floridos krantų ir kad neužilgo Rio Grande upė, kuri dabar skiria šį kraštą nuo Meksikos, gali virsti bendra siena su Sovietų Sąjunga.

Greičiausiai dėl to jis taip lengvai užleido Maskvai pusę Europos Teherano ir Jaltos pasitarimuose. Europa ir rusai yra už plataus Atlanto vandenyno. Kas bus su perleistom Stalinui tautom, priklausys nuo jo malonės; Š. Amerika liks saugi ne vien dėl nuotolio, bet ir dėl Kremliaus dėkingumo už tokias gausias "dovanas".

Bet atidavimas vergovėn sveitimų tautų yra nusikaltimas, už kurį istorija negailestingai baudžia. Vietoj dėkingumo Maskva su dar didesniu entuziazmu skubiai ruošėsi tolimesnėms agresijoms su galutiniu tikslu užgniaužti laisvę likusioje pasaulio dalyje, įskaitant ir pačią Š. Ameriką.

Kaimyninė Kuboj yra galingos rusų bazės ir revoliucinė centralė skirta sugriauti kapitalistinę santvarką P. Amerikos žemyne. Jau tai pavyko padaryti Nikaragvoj, mėginama San Salvador, ir likusioje P. Amerikos dalyje sąlygos yra tam gana palankios. Perspektyvos Vašingtonui turėti rusus kitose Rio Grande upės pusėse verčia jausti mirtiną pavojų bent tą menką amerikiečių dalį, kuri dar sugeba bent kiek galvoti.

Frontas su buvusiais draugais, kurie pasirodė esą agresyvūs priešai, jau peržengė Atlanto vandenyną, priartėjo prie pat Amerikos krantų ir net prieš agentai įsikverbė į amerikiečių valstybę ir ją laiko pusiau suparalizuotą, nesugebančią dėl to tinkamai reaguoti.

Taip Š. Amerikos prezidentas negali išardyti marksistų lizdų artimoje Nikaragvoj, nekalbant jau apie Kubą. O tuose lizduose yra perinamos P. Amerikos revoliucijos! Dėl patogaus neveiklumo amerikiečiai traukėsi atgal laike visų 40 metų. Tik dabar jau nebėra kur toliau pasitraukti. Belieka energingai gintis arba... eiti į marksistinę vergovę. Vakarų frontas yra pavojus. Jo gelbėjimui neužtenka kalbų apie demokratinius principus nei apie tarptautinę teisę. Nieko nepadės ir baimė antrojo Vietnamo. Tai yra žūtbūtinė kova ir kaip tokia turi būti vedama, jeigu iš viso norima ją laimėti.

Kad Vakarų pasaulis priėjo prie tokios nemalonios padėties, yra kalta vakariečių apsileidimas, bet ne prieš stiprumas, politinis geniališkas ar saliamoniška strategija. Sovietų Sąjunga, nors ir serganti alkoholizmu, korupcija ir moksliniu atsilikimu, nesustojo variusi melagingą propagandą apie utopišką marksistinį rojų. Gėda prisipažinti, kad šimtai milijonų naivių laisvame pasaulyje visiškai arba bent dalinai tapo tos propagandos aukomis.

Nežiūrint nuolatinių rusų agresijų, ignorantai tiki Maskvos taikos troškimą ir daro spaudimą į

Rašo Dr. J. Kunca

Vašingtono valdžią, kad ji, nors ir darydama nepriimtinas nuolaidas, kaip nors susitartų su nepasotinamu priešu, kuris ieško ne taikos, bet Vakarų kapituliacijos. Nuplauti marksistų propagandos smegenys nuduoda nematantys sovietinio genocido, koncentracijos stovyklų, ekonominio skurdo ir technologinio atsilikimo. Tiesa, apie Sovietų Sąjungą jiems yra kapitalistų propaganda. Apakę nemato prieš akis stovinčios giltinės pavojaus. Jiems, kaip Rooseveltui 1941-45 metais, atrodo, kad Afganistanas yra toli, kad San Salvador, Nikaragva ir Kuba neturi daug reikšmės Š. Amerikos saugumui. Jie nesupranta, kad teroristų ir marksistų revoliucionierių kadru paruošimas yra Maskvos darbas ir demokratinės santvarkos griovimas gali būti sustabdytas tik išardžius šią centralę, kuri yra ne Libane, Nikaragvoj ar Kuboj, bet Sovietų Sąjungoje.

KROATŲ SKERDYNĖS

Rašo Alb. Pocius

Šiais metais minėjome keletą šiurpų keliančių sukakčių, kurios turi kruviną istoriją ir nesudaro garbės XX-tojo amžiaus žmogui.

Laisvasis pasaulis gegužės mėn. minėjo 40 metų sukaktį nuo II pasaulinio karo pabaigos Europoje. 1939 m. rugsėjo mėn. 3 d. anglai su prancūzais "gelbėdami" Lenkiją nuo Hitlerio, paskelbė karą Vokietijai. Jie Lenkijos neišgelbėjo, bet Yaltoje ir Teherane atidavė Rusijai ir nuolankumo įrodymui dar pridėjo pusę Europos. Žinoma, ne savų žemių ir žmonių visai negaila.

Prie karo prieš vokiečius laimėjimo iškilmingu sukakties minėjimu prisidėjo ir sovietinė Rusija, nors moraliniai ji neturi teisės minėjime dalyvauti, nes pagal 1939 m. rugpiūčio 23 d. Maskvoje pasirašytą slaptą Stalino su Hitleriu susitarimą, Rusija padėjo Hitleriui pradėti karą ir rugsėjo 17 d. užpuldama Lenkiją, įsijungė į karą nacių pusėje. Rusija per ištiesus 22 mėnesius buvo ištikima Hitlerio sąjungininkė ir vokiečių aviacija galėjo bombarduoti Londoną, nes gaudavo iš Rusijos benzina.

Mes, pabaltiečiai, minėjome kaip prieš 45 metus - 1940 m. birželio 13-15 d.d. sovietų Rusija, pagal minėtą susitarimą su Hitleriu, užpuolė Lietuvą, Latviją ir Estiją, o už metų norėdami atžymėti okupacijos metines, pradėjo masinius žmonių vežimus į Sibiro vergų stovyklas. Niekas iš laisvojo pasaulio galiūnų nepadėjo mums paminėti šias skaudžias sukaktis, nes nemaloniau prisiminti savo buvusio "sąjungininko" blogus darbelius.

Kroatų išėvija šiais metais taip pat prisimena savo tautai skaudžius įvykius, kada prieš 40 metų Jugoslavijos komunistai su Tito atėjimu į diktatūrinę valdžią pradėjo vykdyti "skerdyklų operaciją" - "Operation Slaughterhouse".

1941 m. vokiečiams užėmus Jugoslaviją, Kroatija atsiskyrė nuo Serbijos ir sudarė savarankišką

Už tai yra betikslis kovojimas su teroristais Artimuose Rytuose, Pietų ir Centrinėje Amerikoje ar kitose pasaulio dalyse, vietoje imtis rimtų priemonių išardyti terorizmo centralę Maskvoje. Tam reikėtų atsisakyti visų biznių su Maskva, sustabdyti technologinių paslapčių patekimą į prieš rankas ir pastatyti už įstatymo ribų visus demokratines santvarkos griovėjus, ypač tuos, kurie naudojami spauda ir televizija pasitarnauti priešui. Pasaulinio masto tiesos apie marksistinę Rusiją skleidimas per radijo, spaudą ir filmus turėtų mėginti pabudinti visus, kurie buvo suklaidinti Kremliaus agentų.

Vakarų - Rytų frontas pradeda braškėti ir tolimesnis delsimas rimtai pasipriešinti gali baigtis Vakarų pralaimėjimu. Pasitarimai su rusais, net ir Reagano - Gorbačevo susitikimas, maitina pasaulį apgaulinga viltimi, kada tuo tarpu terorizmas ir partizaniniai karai veda laisvąjį pasaulį prie visuotinio sąmyšio ir kartu prie bejėgiškumo pasipriešinti.

MELBOURNAS

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė Čikagoje išleido visiems išėvijoje esantiems lietuviams anketą, per kurią siekia sužinoti apie tikrą lietuvių kilmės padėtį. Tos anketos paruošimas pareikalavo daug laiko ir darbo, todėl mes nuoširdžiai visų prašome atidžiai į tos anketos klausimus atsakyti.

Anketas gali užpildyti visi lietuvių kilmės asmenys virš 15 metų amžiaus.

Melbourne anketos lietuvių ir anglų kalbomis gaunamos Liet. Namų Bibliotekoje pas J. Mikštą ir Parapijos Spaudos kioske pas F. So-daitį.

Užpildytas anketas, kurių pasirašyti nereikia, gražinti iki š.m. liepos mėn. 31 d. ten pat, iš kur jos buvo gautos.

ALB Melb. Apyl. Valdyba

sąjungininkai atiduodami belaisvius komunistams padarė klaidą arba tai atliko iš didelio naivumo.

Mes manome, kad čia nebuvo jokios klaidos ar naivumo. Viskas buvo padaryta pagal Maskvos planą. Nepamirškime, kad iš pusės tuzino prezidento Rooseveltto patarėjų, net keturi, įskaitant ir draugą Hiss, buvo Amerikos komunistų partijos nariai.

Negeriau buvo ir pas anglus, kur saugume ir užsienio reikalų ministerijoje dirbo Maskvos agentai. Keturi iš jų pabėgo į sovietų Rusiją, o kiti dėl savo aukštos padėties arba giminytės su lordais buvo nusišėpti nuo visuomenės.

Profesorius Michael McAdams buvo Canberroje dvi savaites ir su kroatų studijomis aplankė daugumą Australijos universitetų. Lin kime jam sėkmės.

Australijos kroatų yra labai aktyvūs ir labai nekenčia komunistų, nes nėra nei vienos šeimos, kuri nebūtų nukentėjusi nuo jų teroro.

Mes suprantame, kodėl komunistai ir kairieji socialistai taip nepakenčia kroatų, nes žino, kad jiems smegenų neišplaus. Visi prisimename, kaip draugo Whitlamo laikais jie buvo persekiojami ir valdžios ir spaudos, norint jų žmones išgąsdinti. Buvo naktimis daromos kratos ir grasinama ištrėmimais. Šiandien Sydnėje tie, kurie vadovavo kratoms, yra patys teisiami Australijos teismų. Nekask kitam duobės, nes gali pats įkristi.

Šios kruvinos sukakties proga mes užjaučiame kroatų tautą, linkėdami susilaukti šviesesnio rytojaus ir laisvės dienų.

Kai tu daliji išmaldą, tenezino tavo kairė, ką daro dešinė, kad tavo išmalda liktų slaptoje, o tavo Tėvas, regintis slaptoje, tau atlygins. Mt. 6.3.

SYDNEJUS

PRISIMINTAS A.A. POVILAS PROTAS

Ilgametis Dainos choristas visuomenininkas, miręs prieš penkis mėnesius, buvo prisimintas maldomis ir giesmėmis birželio 30 d. šv. Petro ir Povilo šventėje. Šv. Mišias už velionį aukėjo prel. Petras Butkus, giedojo Dainos choras, vad. Br. Kiveriui. Vargonais palydėjo jaunas Justinas Ankus, — tai mūsų visų pasididžiavimas Sydnejuje. Justinas per trumpą laiką padarė didelę pažangą ir neabejotinai iš jo galime laukti puikaus vargonininko ir muziko. Po pamaldų didelis būrys a.a. Povilo Proto artimųjų, draugų ir choristų susirinko į Lietuvos sekijos kapus, kur buvo prel. P. Butkaus pašventintas jo antkapis.

PASVEIKINTI MŪŠŲ KAPELIONAI

Birželio 29 d. Christian Brothers Kolegijos vadovybė buvo suruošusi savo Kolegijos kapelionui prel. Petru Butkui vardines. Vaišes, įskaitant ir lietuviškus barščius, paruošė Brother Superior Hay. Visi kolegijos broliukai draugiškai priėmė ir pavaišino kelias atsilankiusias lietuvių šeimas. Susirinkusių lietuvių vardu varduvinkus prel. Petrą Butkų ir kun. Povilą Martūzą pasveikino A. Kramilius. Prel. Petras Butkus padėjo Kolegijai už 33 metų pastogę šioje kolegijoje. Varduvinkams buvo sugiedota Ilgiausių metų ir angliškai. Sveikatos ir gausių Dievo malonių mūsų Dvasios vadams jų globėjų šventėje.

P E R T H A S

Laisvės Savaitė - protestas prieš Sovietų okupaciją Pabaltijo kraštuose ir trėmimų minėjimas rado atgarsio australų spaudoje, radijo žiniuose ir televizijoje. Birželio 15 ir 17 "West Australian" ir birželio 15-16 "Western Mail" dienraščiuose pasirodė straipsniai ir tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaits ir kitos pabaltietės nuotraukomis. Pabaltiečių savaitė pradėta VI. 11 transliacija per 6NR radijo stotį. Birželio 14-tą miesto centre ant Wesley bažnyčios laiptų virš 60 pabaltiečių vidudienio metu sukėlė didelį susidomėjimą suruošta Vigilija. Su uždegtomis žvakėmis prie tautinių vėliavų po dideliu plakatu buvo pažymėti 45 metų žiaurūs įvykiai okupuoto Pabaltijo valstybėse. Praeiviams buvo dalinamos brošiūros. Birželio 16 d. Latvių Centre vyko Savaitės užbaiga ir trėmimų minėjimas, pradėtas religine programa. Žodį tarė Pabaltiečių komiteto pirminin-

kas ir Vakarų Australijos profesorius Z. Budrikis. Buvo sugiedoti Lietuvos, Latvijos ir Estijos himnai. Minėjimas baigtas Latvių choro koncertu.

Dariaus - Girėno minėjimą ruošia LKVS Ramovės liepos 7 d. lietuviškomis pamaldomis, po jų Lietuvos Namuose bendri pietūs ir minėjimas su menine programa.

Pavergtųjų Tautų Savaitė liepos 14 d. 2.30 val. King's Park visų tautybių eisena. Liepos 21 d. 2.30 val. St. George katedroje Ekumeninės pamaldos. Eisenoje ir katedroje dalyvaujama su vėliavomis ir tautiniais rūbais.

Melbourn Dainos Sambūris yra numatęs 1986 m. gegužės mėnesį — mokyklų atostogų metu - aplankyti Adelaide ir Perthą. Pas mus išbūtų vieną savaitę. Atvyks 16 vyrų ir 24 moterys. Kelionę apsimoka patys choristai, tik nori sužinoti kiek choristų būtų galima apgyvendinti pas Pertho lietuvius. Kas juos priims nakvynei, tuojau pranešti Bendruomenės Valdybai.

Gimtadieniai. Birželio 24 d. kūrėjui savanoriui A. Einui suėjo 84 metai. Liepos 7 d. kūrėjui savanoriui V. Valaičiui suėjo 85 metai. Jis rašo: "Nors ir aklas būdamas, labai gerai prisimenu Nepriklausomybės kovas ir tas vietas, kuriose teko dalyvauti mūsų, kovojant dėl Lietuvos laisvės - Lydoklius, Mušininkus, Gelvonis, Sirvintus ir Vaitkuški".

Žinutės

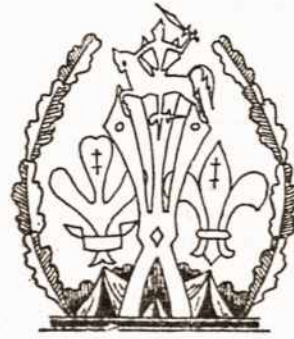
Futbolo rungtynės Melbourne

Liepos 27 d., šeštadienį, ALJS Valdyba rengia antras australiškas futbolo rungtynes - lietuviai prieš latvius. Siais metais mūsų Melbourne jauni vyrai yra pasiryžę iškovoti pergalę. Pereitais metais rungtynės pasibaigė latvių naudai, kurie išpardė 78 punktus prieš lietuvių 59. Rungtynės prasideda 1.30 val. p.p. McArthur Rd. aikštėje, Royal Park, Parkville (Melways žemėlapis 2A - 3K arba 43 - 1F).

Pereitais metais lietuvių komanda susidarė iš 23 jaunuolių. Susidomėję įsijungti į šių metų komandą prašomi kreiptis pas Faustą Sadauską, tel. 699 5004. Tėvai kviečiami dalyvauti su vaikais rungtynėse, pamatyti kaip mūsų lietuviai vyrai bando iškovoti pergalę sporto aikštėje. Vaikai, atvažiuokite pasipuošę geltonom, žaliom ir raudonom spalvom. Bus lietuvių "cheer - squad".

Po rungtynių įvyks Pergalės balius Melbourne Latvių Namuose 3 Dickens St. Elwood. Gros puiki muzika ir bus paruošta skani vakarienė. Pradžia 7.30 val. vak. Tikimės, kad galėsime švęsti lietuvių pergalę mūsų brolių latvių tarpe.

ALJS Valdyba

SKAUTININKŲ SUEIGA

Melbourno Ramovės Brolių ir Sesių Skautininkų sueiga vyks liepos 26 d. penktadienį 7.30 val. vak. Parapijos Namuose pas s. kunigą Dr. Pr. Dauknį Kensingtone. Su eigoje pašnekesį praves aktualia tema gimnazijos mokytojas, anksčiau Džiugo tunto turtininkas s. Viktoras Adomavičius. Bus Jau-nimo Sąjungos ir kiti skautiški pranešimai. Maloniai kviečiame narių ir antrąsias puses - žmonas, vyrus. Susirgo s. Juozas Makulis.

Ramovės Valdyba

Gervazas Maukelė

POLITIKA —

PAINI INSTITUCIJA

Boševikai visą laiką Pliurpia apie taiką. Ruošdamiesi karui, Propagandą varo, Kad vien tik taikos tetrokšta Rūstūs Kremliaus bokštai. Bet, kai bus jau pasiruošę Virti karo košę, Tai, ilgai nelaukę, Puls kapitalistus, Jų planus gražiai sujaukę: Tvindys komunistais Visą rufulį šios žemės. Baigsis dienos ramios Visame pasauly. Iš Rytų "taikiųjų" Patekės raudona saulė Pabaisai buržujų. Ir bus taip tikrai, Jei Vakarai "Taikos" apaštalamas Neužvažiuos gerai Iš anksto, Ligi šiol vis ramstant Grėsmę komunizmo Prapulčiai kapitalizmo; "Karo kaltininkus" teisiant Ir nematant karo ir taikos Pasibaisėtinų kriminalistų — Rusų komunistų!

RELIGINIAME GYVENIME

= Vatikane liepos 2 d. paskelbta ketvirtoji popiežiaus Jono Pauliaus II enciklika "Slavų apaštalai", skirta šventiesiems vyskupsams - Kirilui ir Metodijui, kurie prieš vienuolika šimtmečių pirmieji slavų tautom paskelbė Jėzaus Kristaus Evangeliją. Kirilas ir Metodijus buvo broliai graikai, abu savo visą gyvenimą pašventę apaštalavimui slavų tautom ir nutiesė pagrindus krikščioniškai Rytų Europos kultūrai ir juos dėl to popiežius 1980 m. iškilmingai paskelbė Europos globėjais. Šioje enciklikoje popiežius tiesioginiai neapkalta komunistų dėl religijos persekiojimų, bet netiesioginiai iškelia katalikų išbandymus Rytų Europoje, kur ir šventieji Kirilas ir Metodijus turėjo sunkumų gindami žmones nuo Romos - Germanų imperijos karinės ir kultūrinės priespaudos. Europa šiandieną, parbrėžia popiežius, - ieškodama taikos ir vienybės, turi atrasti bendras krikščioniškas savo tautų kultūros tradicijas.

= Kroatijoje prasidėjo slavų tautų apaštalų Kirilo ir Metodijaus vienuolikos šimtmečių jubiliejus iškilmingas minėjimas. Jugoslavijos komunistų valdžiai leidus, atvyko Popiežiaus Legatas kardinolas Casaroli ir kiti kardinolai, įvairių Europos konferencijų atstovai. Iškilnėse dalyvauja visi Jugoslavijos vyskupai, apie 280 kunigų, minios tikinčiųjų. Iškilnių metu vyksta mokslo simpoziumai.

= Romoje šv. Petro bazilikoje birželio 30 d. švenčiant šv. Petro ir Povilo šventę, buvo suruoštas nuostabus religinės muzikos koncertas. Per Popiežiaus aukojamas Mišias grojo austrų garsusis Vienos filharmonijos orkestras, kuriam vadovavo žymiausias senosios kartos dirigentas Herbert von Karajan, atlikdamas garsųjį Mozarto kūrinių - Vainikavimo Mišias, palydimas savo choro.

= Romoje šios savaitės bendroje audiencijoje popiežius Jonas Paulius II tęsė savo pokalbį apie tikėjimą. — Mes turime būti jautrūs tiems tiesos pėdsakams, kuriuos Dievas kaip savęs paties atspindį yra palikęs pasaulyje ir istorijoje. Šalia tų pėdsakų Dievas save yra paliudijęs Apreiškimu. Tikintysis, kuris ilgisi Dievo, kuris ieško Dievo veido, Šventame Rašte ir gyvoje Bažnyčios tradicijoje gali rasti neišsėmiamą jo tyrinėjimui atvirą turtą. Daug šviesos ir išminties jis gali atrasti liturgijoje, gyvame krikščionių, ypač šventųjų tikėjime. Bažnyčia šiandien ypatingai jaučia pareigą kuo plačiausiai atskleisti žmonėms šį didįjį tikėjimo turtą, kad jame žmonės atrastų pagrindines tiesas apie Dievą ir atsakymą į svarbiausius savo gyvenimo klausimus. — Šioje audiencijoje dalyvavo ir keletas lietuvių. Tarp jų jūreivis Antanas Grigas, kuris pernai rugsėjo mėnesį prie Turkijos išsoko iš sovietų laivo ir Amerikos konsulate pasiprašė politinės globos. Antanas Grigas yra aukštaitis, dabar gyvena Romoje, už savaitės ar kitos gavęs vizą išvykti į Jungtines Amerikos Valstybes.

= Zairo respublikoje (anksčiau Kongo) sostinėje Kinšasoje jau vyksta pasiruošimai iškilmingai priimti popiežių Joną Paulių II, kuris čia lankysis rugpjūčio 14-16 dienomis ir paskelbs pirmąją šio krašto gyventojų Bažnyčios palaimintąją - jauną seselę vienuolę Anuarite Nengapete - skaistybės kankinę.

= Belgijos katalikų žurnalistų sąjungos delegacija aplankė Popiežių ir įteikė kasmetinę rinkliavą Popiežiaus žmonių pagalbos akcijai paremti.

STAR MEMORIAL CO.

ALL CLASSES OF STONEMWORK, INSCRIPTIONS AND RENOVATIONS

Phone — Works: 649 6301 83-5451 — Evening

Office & Showroom at
Strathfield Entrance to
Rookwood Cemetery.

S Y D N E Y
LIETUVIAI, ĮSIDĖMĖKITE !

Office and Works:
20-22 Railway Street
Lidcombe, NSW., 2141

Paminklų ant kapinių bendrovė STAR MEMORIAL CO. siūlo lietuviams specialia kaina paminklus ant jūsų artimųjų kapo. Bendrovė sutinka ir siūlo nuo kiekvieno paminklo kainos 7½% skirti lietuvių laikraščiams.

Užsakydami šioje bendrovėje paminklą savo artimiesiems neužmirškite priminti, kad užsakote vadovaudamiesi jų skelbimu "Tėviškės Aiduose".

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Ekumeninės pamaldos Pavergtųjų Tautų St. Patrick katedroje liepos 21 d., sekmadienį, 3 val. Organizacijos su vėliavomis jau rikiuos 2.30 val. katedros sodelyje. Po pamaldų prie katedros lauke bus sargybų su vėliavomis ir organizacijų daroma bendra nuotrauka. Lietuvaitės mergaitės ir moterys prašomos dalyvauti pasipuošusios tautiniais rūbais, šauliai, skautai, sportininkai - pilnomis uniformomis. Po to visi eina į Pavergtųjų Tautų koncertą - kelios minutės nuo katedros į Central Hall, 20 Brunswick St. Fitzroy.

Pakrikštyta Daina, Emilija Ziedaitė, Šarūno ir Gabijos duktė. Krikšto tėvai buvo Linas Šeikis ir Snieguolė Žemkalnienė.

Marytė Vaitiekūnaitė išteka už Dariaus Raulinaičio rugsėjo 7 d. Jų santuoka bus New Yorke katalikų bažnyčioje. Jos mamytė Vida Vaitiekūnienė savo dukrai Marytei suruošė atsisveikinimo Mergvakarį liepos 13 d. savo namuose. Dalyvavo daug šeimos artimųjų ir draugų.

Bronė Šilviene mirties penktose metinėse šv. Mišių auka prisiminė Jonė Zitkevičienė. Bronė žuvo auto nelaimėj Queenslande 1980. VII. 11.

GEELONGAS

Dariaus - Girėno - Lietuvos didvyrių skridimą per Atlantą paminėjom lietuviškomis pamaldomis liepos 14 d., iš Melbourne atvykus kun. Dr. Pr. Daukniui. Nors tą sekmadienį čia pūtė šaltas vėjas, bet dar buvo susirinkęs būrelis lietuvių į savas pamaldas, kurias palaidėjome skambiomis giesmėmis. Skaitymus atliko Agota Jančiauskienė, aukas prie altoriaus atnešė Elena Mežiženė ir Stasė Karpalavičienė. Pamaldas baigė Marija, Marija giesme.

Ta proga Brigita Starinskienė paaukojo \$ 40 Religinei Šalpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios, kurios gautas LKB Kronikas tuojau verčia Šalpos direktorius kun. Pugevičius į anglų kalbą ir paskleidžia į platųjį pasaulį veikėjams.

Ligoniai. Sunkią operaciją turėjo Bronė Šutienė, jau sveiksta ir liepos 13 d. grįžo į namus, kur ją prižiūri ir globoja jos vyras Stasys Šutas. Jokūbas Lipšys turėjo operaciją Bellarine House ligoninėje, jau irgi sveiksta, bet dar išbus ligoninėje apie pora savaitių. Kapelionas pranešė, kad sekančias lietuviškas pamaldas turėsime rugpiučio 18 d. Geros sveikatos visiems ligoniams!

Vladas Stuikevičius

Ateinanti šeštadienį, liepos 20 d. 3 val. p.p. bus šv. Mišios Kankinių koplyčioje (Lietuvių Namuose) už a.a. Izidorių Kauną jo mirties keturnedėlyje.

Stasys Stankūnavičius St. Vincent ligoninėje turėjo operaciją liepos 15 d.

A. M. Staikiai iš Sydnėjaus Religinei Šalpai atsiuntė \$ 10.

MELBOURNAS

TAJTOS FONDAS

Tautos Fondo Rėmėjų būrelis paruošė cepelinų pietus Lietuvių Namuose liepos 7 d. Ačiū visiems, kurie atsilankėte į tuos sekmadienio pietus ir parėmėte Tautos Fondą. Pelno buvo gauta \$ 260.60. Visiems, parėmusiems Vyriausiojo Išlaisvinimo Komiteto vedamą Lietuvos laisvės kovą, nuoširdžiai dėkojame, taip pat ir Servacijui Šabrinskui už \$ 10 auką, kuris turėjo būti praėjusią savaitę paskelbtas Latrobe Valley aukotojų sąrašė.

TF Australijoje Atstovybė Melb.

BRISBANE

PABALTIEČIŲ VEIKLA

Iš Brisbanės Mrs. Joan Einikis prisiuntė Redakcijai anglų kalba pora brošiūrų, kurias išleido Queen slando Pabaltiečių komitetas. Tai į tris puslapius sulankstomos dailios spaustuvėje spausdintos brošiūros. Pirmosios viršelis papuoštas Lietuvos, Latvijos ir Estijos herbais, žemėlapiu ir parašu - Pabaltijo Taikos ir Laisvės Žygis. Pateikta kondensuota informacija: Pabaltijo valstybės yra laisvos Europos integralinė dalis, kultūra, istorija, rusiškas imperializmas, nepriklausomos Pabaltijo respublikos, sovietų okupacija, šiandieninis sovietų kolonializmas, moralinis stovis, žmonių teisės, reikalavimas teisybės ir taikos. Ruošiama Pabaltijo paroda - tapybos, literatūros, rankdarbių - liepos 28 d. nuo 11 iki 4 val. Brisbanės miesto rotušėje. Tą pačią dieną Rotušės salėje 12.30 val. - Pabaltijo Valstybių Laisvės masinis mitingas. Iš ryto ten iškėlus Pabaltijo vėliavas, mitingo metu iš lietuvių kalbės Birutė Mikužienė, iš australų - Darbo partijos senatorius M. Colston, Liberalų partijos - Kathy Sullivan ir Tautinės partijos senatorius Ron Boswell. Dainuos Jungtinis pabaltiečių choras ir Pabaltiečių komiteto pirm. Kulkums pateiks rezoliuciją. Kita brošiūra pateikia Pabaltiečių Kultūrinės parodos katalogą.

„Pabaltiečiai gina vertybes, kurios sudaro Europos brangų turta“

farsą Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kurio metu Maskvos parinkti ir atsiųsti vadinamieji deputatai pasiprašė, kad Pabaltijo kraštai būtų prijungti prie Sovietų Sąjungos. Sekė pabaltiečių trėmimai, prasidėjo žiauri trijų kraštų sovietizacija. Pabaltijo tautos, rašo italų katalikų dienraštis, tris kartus buvo kankinamos, pirmosios sovietų okupacijos metais, vėliau išbrovus naciams, karui pasibaigus sovietam vėl užplūdus Pabaltijai. Persekiojimai ir nutautinimo pastangos tebevyksta ir dabar, rašo baigdamas dienraštis „Avvenire“, bet narsios pabaltiečių tautos drausiai gina savo tautinę tapatybę, savo etniniai - kultūrinį palikimą, savo kalbas, tai yra tas vertybes, kurios sudaro visos Europos brangų turta. LRTV

Svarbiausios to suokalbio aukos, rašo italų katalikų dienraštis, buvo trys Pabaltijo valstybės - Lietuva, Latvija ir Estija. Hitleris davė laisvas rankas Stalinui užpulti, užimti ir prisijungti Pabaltijo kraštus taip pat kitas plačias teritorijas nuo Baltijos ligi Juodosios jūros.

Italų dienraštis straipsnyje suglaustai bet ryškiai ir vaizdžiai primena savo skaitytojams istorinius faktus, nulėmusius trijų laisvų ir nepriklausomų Pabaltijo kraštų tragišką likimą: nieku neparemtus sovietų kaltinimus Pabaltijo kraštams dėl jų tariamai nedraugiškos laikysenos Sovietų Sąjungos atžvilgiu, ultimatumu, kad Pabaltijo kraštai išvestų sovietines įgulas, ir tuoj po to visišką Pabaltijo kraštų okupaciją, kuri sukėlė Vakaruose pasibaurėjimą. Bet Pabaltijo kraštai iš Vakarų nesusilaukė pagalbos.

Katalikų laikraštis toliau aprašo vadinamųjų liaudies rinkimų

„LKB KRONIKA“ SVEIKINA TAIKOS IR LAISVĖS RYZTO ŽYGI

Vakarų pasiekusiame LKB Kronikos Nr. 66 yra šis sveikinimas: „Sveikiname Pasaulio Pabaltiečių organizuojamą taikos žygį - **Be tautų laisvės negali būti pastovios taikos.** Visose taikos konferencijose turi būti keliamas šis šūkis. Koku vardu reikia vadinti Berlyno konferencijos dalyvius, apgaulinjančius pasaulį ir siekiančius sudaryti išpūdį, kad socialistinių šalių tikintieji turi pilną laisvę? Tikrieji taikos kovotojai socialistinėse šalyse yra sunkiai persekiojami“ (ELTA)

Melbourno Šaulių Sąjunga tremtyje ruošia 30 metų

JUBILIEJINĮ BALIŲ

liepos 20 d., šeštadienį, 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros lietuvių jaunimo orkestras „DABAR“ su dainininkais.

Pusė pelno skiriama VI Jaunimo Kongresui Australijoje.

Bus skani ir įvairi vakarieni.

Visus maloniai kviečiame. Savo atsilankymu paremsite Jaunimo kongresą. Taip pat kviečiame ir ramovėnus.

Įėjimas tik \$ 10

Bilietus prašome užsisakyti iki liepos 18 d. pas J. Kvietelaitį, telef. 68 3679.

Lietuvių Šaulių Sąjunga Tremtyje

Maloniai kviečiame tautiečius į šaunų, nuotaikingą Dainos Sambūrio

METINĮ BALIŲ - RUGIAPJŪTĖ

rugpiučio mėn. 3 d. 7 val. vak.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Jus linksmins ryžtingas jaunimo orkestras „Dabar“.

Jus užims Sambūrio dainininkai.

Jūs išmėginsite savo laimę choro loterijoje.

Jus valgydins choro šeiminkės-kai.

Įėjimas \$ 12 visiems.

Stalus prašome iš anksto užsisakyti pas J. Petrašiūniene iki rugpiučio 2 d. tel. 232 5034, kad vėliau nereikėtų nusivilti.

Melbourno Dainos Sambūris

A. A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

mirus, jo žmoną Reginą, dukterį Ireną su šeima ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Regina ir Jurgis Smilgevičiai

Mūsų šeimos gydytojui Lietuvoje ir Australijoje

A.A. DR. IZIDORIUI KAUNUI

mirus, jo žmoną Reginą, dukrą Ireną su šeima ir visus gimines labai nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

O. B. Duobai

MELBOURNE

PAVERGTŪJŲ TAUTŲ SAVAITE

Liepos 19 d. 6 val. vakare Lietuvių Namuose, 50 Errol St. North Melbourne, Jubiliejinėje salėje ruošiamas Pavergtųjų Tautų Savaitės Priėmimas. Dalyvaus kviesti parlamentarai, senatoriai ir kiti Pavergtųjų Tautų astovai. Socialinės Globos Moterų Draugija paruos gardžius užkandžius, veiks baras su įvairiais gėrimais. Įėjimas tik \$ 10. Pakvietimus iš anksto užsisakyti pas Zigmą Augaitį prie bažnyčios, ar klube, ar telefonu 29 4721. Savo atsilankymu paremsime Pavergtas Tautas.

Liepos 21 d., sekmadienį, 3 val. St. Patrick katedroje iškilmingos Ekumeninės pamaldos.

Organizacijos su vėliavomis renkasi 2.30 val. išsirikiavimui. Pamaldoms pasibaigus, prie šalutinių katedros durų bus daroma bendra nuotrauka su vėliavomis ir jų palydovais.

Pavergtųjų Tautų koncertas tuoj po pamaldų ir nuotrauką padarė visi einam į Central Hall, 20 Brunswick St. Fitzroy. Salė randasi visai netoli katedros.

Kviečiame visas organizacijas su vėliavomis, mergaites ir moteris pasipuošti tautiniais rūbais, šauliai, skautai pilnomis uniformomis. Visus lietuvius kviečiame kuo gausiausiai dalyvauti šioje etninėje maldoje su visų Pavergtųjų Tautų atstovais, kad maldos galybe ir solidarumu mūsų tautos būtų išgelbėtos iš bolševizmo vergijos. Visi dalyvaukime koncerte!

Z. Augaitis

Melbourn Apylinkės Valdybos
Įgaliotinis Pavergtoms Tautoms

ŠAULIAI!

DLK Vytenio Šaulių kuopos šauliai ir šaulės! Pavergtųjų Tautų Ekumeninės pamaldos vyksta liepos 21-ąją, sekmadienį, 3 val. šv. Patriko katedroje. Šauliai ir šaulės dalyvauja uniformuoti su vėliava. Po pamaldų vyks koncertas, 20 Brunswick St. Fitzroy, katalikų salėje netoli katedros. Ir koncerte šaulių dalyvavimas būtinas ir galima būti uniformose.

LIETUVOS KALINIŲ BIČIULIAI

Kun. Thomas Whitty, St. Anna's klebonas Melbourne priemiestyje Park Orchards, pranešė, kad lietuviams sąžinės kaliniams jau virš 40 jo parapijiečių reguliariai rašo laiškus į Rusijos koncentracijos lagerius ir mūsų redakcijos prašė dar daugiau sąžinės kalinių adresų. Jis ir savo leidžiamame žurnale "Contact" jau plačiai buvo iškėlęs Lietuvos persekiojimus. Asmenišką pažintį surandama Lietuvai bičiulių! Su mūsų Redaktorium palaiko nuolatinę ryšį.

P A D Ė K A

Soc. Globos Moterų D-ja Melbourne nuoširdžiai dėkoja Jonui Kvietelaičiui, Algiui Šimkui, Albertui Bladzevičiui, Petriui Morkūnui ir jų padėjėjams, kurie aukojo savo laiką ir pastangas gražiai papuošiant salę Joninių Pobūvio progą. Vytui Mulokui - už nuotaikingą muziką, Gabrieliui Žemkalniui - už Joninių Pobūvio pranešimus per liet. radijo valandėlę. Draugija labai dėkoja "Svajonėms" už padainuotas žavinčias dainas ir Irenai O'Dwyer už įdomų papasakojimą apie Joninių papročius. Monikai Žiogienei už pagalbą talkininkaujant. Ponioms: Sofijai Meičiūnienei, Ritai Rakūnienei ir p-lei Elenai Korsakaitei už padovanotus gerus fantus loterijai. Bronei Aglinskienei už padovanotą tortą Joninių Pobūviui. Ačiū visoms ir visiems, kurie prisidėjo prie Joninių Pobūvio sėkmingumo ir geros nuotikos.

Soc. Globos Mot. D-jos V-ba Melb.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA „TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.	nuo \$ 100 iki \$ 20.000 — 12%
	nuo 20.000 ir daugiau — 13%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metų bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendo.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekiln. turtą, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne. Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051. GPO, Melb. 3001.

Adelaide sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastray Ct. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubo patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Fondui aukojo:

\$ 100 Vaclovas Grigonis (\$ 1.315), \$ 100 Vincas Stagis (\$ 750), prisimindamas savo a.a. tėvus Juozą ir Rožę Stabingius prieš 35 metus ištremtus į Sibirą, \$ 50 A. Krausienė (\$ 380), prisimindama savo artimuosius Sibire, Lietuvoje ir Australijoje iškeliavusius į Anapilį poilsio, \$ 20 K. Kazlauskas (82), \$ 10 A. Morkūnas (137) \$ 10 J. Normanantas (315) pagerbdamas nesenai mirusį a.a. Kazimierą Urboną.

Geelongo lietuvių aukos per Birželio trėmimų minėjimą: \$ 20 V. Aukštietis (119), po \$ 10 A. Galiauskienė, S. ir S. Karpalavičiai (61), J. Každailis (40), B. Starinskienė, po \$ 5 A. Baltrūnas (125), V. Čekaravičius (44), A. Kryžienė, M. Kymantas (116), K. Prašmutas (180), V. Ribačiauskas (35), J. Manikauskas (69), \$ 4 B. Jankienė (9).

A.a. Aleksandrui Milvydui Melbourne mirus, vietoje gėlių aukojo: po \$ 10 V. Bosikis (30), M. S. Eimučiai, Z. V. Jeršovai (30), G. A. Karazijos (105), J. J. Petrašiūnai (45), R. E. Šemetai (140), po \$ 5 O. Aleknienė (459), A. Čelna (116).

A.a. Apolonijai Kaladienei Melbourne mirus, vietoje gėlių aukojo: \$ 20 A. Kalpokas (115).

A.a. Anelei Sabaliauskienei Sydnejuje mirus, vietoje gėlių aukojo: po \$ 10 K. Andriuska (15), A. Gaidukas (35), I. Petniūnienė, L. Simanauskas (75), V. Stanevičius, V. Šimkus (20), A. Vingienė, \$ 5 S. Dabkus (10), \$ 4 Z. A. Storpīščiai, \$ 2 V. Narušienė (7).

A.a. Kazimierui Kazlauskui mirus, vietoje gėlių aukojo: po \$ 20 V. B. Adomavičiai (60), J. E. Balčiūnai (510), J. Sniras (250), po \$ 10 V. G. Ališauskai (410), J. M. Antanaičiai (75), V. A. Baltrukoniai (160), T. Bikulčienė (630), A. A. Kesminai (85) J. E. Kriškiūnai (147), J. S. Meiliūnai (762), I. O'Dwyer (50), J. Vingrienė (280), Dr. K. Zdanius (91), A. Zubras (473), po \$ 5 O. Aleknienė (464), P. Aukštikalnis (30), V. O. Jakučiai (259), J. M. Kemešiai (42), J. Paragienė (142), V. L. Petrusėvičiai (20), K. Prašmutas (185), A. A. Ramanauskai (74), V. J. Rekešiai (125).

A.a. Dr. Izidoriui Kaunui Melbourne mirus, vietoje gėlių aukojo: \$ 25 V. Šalkūnas (100), po \$ 20 J. Balbata (185), J. E. Balčiūnai (530), J. Kemežys (30), J. S. Meiliūnai (782), A. B. Staugaičiai (230), J. J. Zalkauskai (200), po \$ 10 J. M. Antanaičiai (85), E. Dudėnienė (50), J. E. Kalnėnai (130), J. B. Makuliai (65), E. P. Markoniai (27), A. A. Sadauskai, L. Verbylienė (20), A. Zubras (483), V. O. Jakučiai (269), po \$ 5 J. Barkienė (50), K. Prašmutas (190).

AL Fondo valdyba nuoširdžiai sveikina naujus Fondo šimtinius: V. Aukštietį, A. Kalpoką, G. A. Karazijas, V. Šalkūną - visi iš Viktorijos.

Praėjusiam AL Fondo aukų prašėms buvo paskelbta, kad J. E. Balčiūnai pagerbdami a.a. Povilą Protą, vietoje gėlių aukojo Fondui \$ 10. Iš tikrųjų turėjo būti \$ 20. Dėl įvykusios klaidos J. E. Balčiūnus atsiprašome.

Nuoširdi padėka visiems aukotojams ir Fondo talkininkams.

V. Rekešius
AL Fondo išdinininkas

TAUTOS FONDAS

Adelaide

Minint birželio aukas Adelaidėje, Pietų Australijos lietuviai aukojo Lietuvos laisvės reikalams: po \$ 30 Liet. Katalikų Moterų Draugija, V. Kiverienė, \$ 23 Liudas Liutkus, po \$ 20 kun. J. Petratis MIC, E. S. Dainiai, H. A. Vikai, A. A. Morkūnai, J. Jasys, K. Dičiūnienė, K. Raznauskas, M. B. Gavėnai, A. O. Stankevičiai, po \$ 10 J. Langevičius, A. Alvikas, A. A. Urnevičiai, B. V. Masioniai, P. S. Pusdešriai, J. Poškus, A. Stakaitis, J. K. Beinoravičiai, P. A. Dancėvičiai, E. Kerveliene, P. Andrijaitis, V. Stalba, P. Kėželis, A. D. S. Kerulis, J. S. Bardauskai, J. Kutkienė, A. V. Vitkūnai, A. Dainienė, po \$ 5 O. Sudintienė, P. Kuisys, P. Džiugelis, Jz. Lapšys, S. Libikienė, I. P. Bakšiai, A. Plokštieņ, A. Krivickas, J. Stankevičius, I. V. Vasiliauskas, A. Beresnevičius, J. Džiaugys, O. Bridžiuvienė, M. Šiukšterienė, A. Survilienė, V. L. Gudiškiai, J. A. Sasinai, V. Janulis, Br. Morkūnienė, Z. Stonkus, Jz. Rupinskas, J. Stepanas, J. Virbickas, D. Kutkaitė, V. Bardauskaitė. Kiti mažesnėmis sumomis.

Lietuvos Laisvės izdo sąskaiton aukojo \$ 20 A. Zamoiskis ir \$ 10 Kl. Vanagenė. Viso Adelaidėje surinkta \$ 624.

Visiems nuoširdus ačiū.

NAUJI TAUTOS FONDO ĮGALIOTINIAI

Nuo liepos 1 d. Canberroje Tautos Fondo įgaliotinio pareigas perėmė Bonifacas Minius OAM 9 Ashton Cr. Cook, tel. 51 1281. Dėkojam ilgamečiui TF įgaliotiniui Antanui Švedui Canberroje už ilgų metų darbą Tautos Fondui.

Brisbanėje, atsistatydinus Klemensui Stankūnui ir Vladui Kaciūnui dėl pašlijusios sveikatos, į Brisbanės TF Atstovybę pakviesti, pirmininku Kazimieras Bagdonas, 14 Hornby St., Everton Park 4053 ir izd. Balys Malinauskas, 2 O'Connell Pl. Red Hill 4059.

Sveikiname naujus Tautos Fondo darbuotojus ir nuoširdžiai dėkojame buvusiems TF pareigūnams.

TF Atstovybė Australijoje, Syd.

Australijos Statistikos Biuras VII. 12 pranešė, kad per balandžio mėnesį vyko 122 pramonės streikai, streikavo 29.300 darbininkų, prarado 46.400 darbo dienų, padarė milžiniškų nuostolių Australijos pramonei.

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadieniais 11 val. ryto, pirmadieniais 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.